

Lunarne aspekty Judaizmu

Autor tekstu: **Piotr Drobner**

Synkretyzm religii możeszowej jest niezaprzeczalnym faktem. Pochodzące z różnych okresów wpływy religii i metafizyk Mezopotamii, Egiptu, Kanaanu i innych społeczności Bliskiego Wschodu są rozpoznawalne zarówno w Piśmie, jak i w rytuale religijnym oraz w obyczajowości żydowskiej. Prześledźmy, choćby pobieżnie jak Bóg – Księżyc oddziałał na twórców judaizmu.

Kalendarz

Kalendarz księżycowy był powszechny w tamtych czasach i w tamtych stronach. Nie byłoby nic dziwnego w przyjęciu go przez Izraelitów po wyjściu z Egiptu. Jednak 28 dniowy cykl miesięczny w podziale na 4 kwadry księżyca uzyskał rangę jednej z najwyższych świętości i jednego z najważniejszych filarów judaizmu. Wynikał z tego podziału siedmiodniowy tydzień wyznaczany wyrazistymi fazami księżyca z siódmym dniem odpoczynku — szabatem. Ta rachuba czasu miała tak przemożny wpływ na Żydów, że skrępowali nawet samego Jahwe, zmuszając go do sześciodniowego aktu stwórczego. (W Egipcie był stosowany kalendarz kombinowany gwiazdno-słoneczno-księżycowy z dziesięciodniowym tygodniem. Opis kolejności stwarzania, zaczerpnięty z Mezopotamii, początkowo rozłożony był w dziesięciu dniach. Wystarczy policzyć frazy.)

Początkowo u Żydów doba zaczynała się o wschodzie słońca (wpływy solarne), przesunięto jednak początek doby na zachód słońca, czyli początek nocy, którą z woli Jahwe „rządziło mniejsze ciało niebieskie”.

„Siedem razy w roku żydowski Sanhedryn zbierał się wczesnym rankiem 30 dnia miesiąca, by ustalić czas nowiu. W wysoko położonych punktach obserwacyjnych wokół Jeruzolimy porozmieszczani byli strażnicy, którzy po ujrzaniu nowiu informowali o tym żydowski sąd. Otrzymawszy taką wiadomość, sąd oznajmiał >Poświęcony<, oficjalnie ogłaszając w ten sposób początek nowego miesiąca”.

Żydzi nie byli jednak motywowani potrzebą dokładności w pomiarze czasu.

Obchody nowiu

Istotą tych zabiegów były względy religijne i rytualne o nieznanym nam (bo skrupulatnie i skutecznie zatartym) źródle.

„U Żydów z okazji każdego nowiu dęto w trąby i składano ofiary przewidziane w przymierzu Prawa (Liczb 10:10; 2 Kronik 2:4; Psalm 81:3; porównaj Izajasza 1:13,14), Należało wtedy złożyć nawet większe ofiary niż w normalnym dniu sabatu (Liczb 28:9-15). Chociaż nigdzie nie powiedziano wprost, że dzień nowiu jest dniem odpoczynku, z Księgi Amosa 8:5 wynika, iż nie wykonywano wtedy pracy. Najwyraźniej był to dzień świąteczny (1 Samuela 20:5), jak również dogodny czas na zgromadzenia, na których pouczano o prawie Bożym (Ezechiela 46:1-3; 2 Królów 4:22; Izajasza 66:23). Siódmy nów każdego roku [...] był dniem sabatnim i w myśl przymierza Prawa porą całkowitego odpoczynku (Kapłańska 23:24,25; Liczb 29:1-6)”

W Piśmie nie kwestionuje się tych zwyczajów ani nie zarzuca się im jakiegokolwiek odstępstwa od kanonu wiary. Oczywiście jest, że zbyt ważny i zbyt bogaty to rytuał jak na potrzeby kalendarza.

Powszechność praktyk religijnych poświęconych Bogu-Księżycowi w Kanaanie, Izraelu i Judzie przebija z Pisma w dalszych wersetach.

Wielkie oczyszczenie

Nie ustalimy kiedy judaizm rozpoczął walkę z osobowym Bogiem-Księżycem nie znając chronologii ani czasu powstawania ksiąg. Domyślać się tylko możemy, że jest to raczej późniejszy okres — prawdopodobnie od czasów reformy Jozajasza. Następujące wersety dotyczą przeciwstawianiu się kultowi m.in. spersonalizowanego Boga-Księżyca : 2 Królewska

23:5; Powtórzonego Prawa 4:19; 17:2-5; Jeremiasza 8:1-2. „Oczyszczając” naród wybrany z wyznawców innych Bogów jednocześnie oczyszczono wersety dotyczące izraelskich obrządków nowiu z wszystkich wzmianek, mogących w jakikolwiek sugerować „osobowość” Boga-Księżycy. Dlaczego jednak nie usunięto ich w całości, by całkiem wyrugować każdy związek Jahwe z Księżycem? Dlatego, że ta tradycja żyje nadal uświęcona w religii i obrzędowości żydowskiej.

I tak to z za chmurnego Oblicza Jahwe wyzierają prastare, jasne twarze Nanny, Sina i Tota.

Literatura:

- 1) Sandauer A. — Bóg, Szatan, Mesjasz i ...
- 2) Tyloch .W — Zarys dziejów religii
- 3) „Księżyc”, w Strażnica, 1.03.2003, wyd. Strażnica-Towarzystwo Biblijne i Traktatowe; (wszystkie cytaty zaznaczone kursywą)

Piotr Drobner

Inżynier elektryk o zainteresowaniach humanistycznych; Poznań.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 04-09-2003 Ostatnia zmiana: 06-09-2003)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2679) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2679>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych

serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl